

ปัจจัยของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

Factors of the learning organization affects to the quality of learners
in schools under the office of Chonburi Elementary Educational Service Area 2

สมพิศ หาญมนตรี¹

สุวรรณทร์ ถิ่นทวี¹

อรณิชชา ทศตา^{1,2}

ภัทราวดี มากมี¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน เพื่อศึกษาปัจจัยของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา หัวหน้างานบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 113 โรงเรียน รวมทั้งหมด 452 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม

แบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยข้อมูลส่วนตัว ระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษาและระดับคุณภาพผู้เรียน สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Enter Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้กับระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตัวแปรอิสระของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
2. ปัจจัยของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่มีต่อคุณภาพ

¹ สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

² (ผู้ช่วยศาสตราจารย์) คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ผู้เรียน โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับกลุ่ม ตัวแปรอิสระอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถสร้างสมการทำนายเชิงเส้นตรง ได้ ซึ่งจากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พหุคูณได้ ตัวแปรอิสระที่สามารถทำนาย ปัจจัยของ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนคือ ปัจจัยด้านระบบ องค์ความรู้ (X_4) ปัจจัยด้านระบบเทคโนโลยี (X_5) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรนี้ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) = 0.424 โดยรวมได้ร้อยละ 42.40

3. ตัวแปรพยากรณ์หรือปัจจัยแต่ละ ด้านของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนนั้นปรากฏว่า ตัวแปร ปัจจัยด้านระบบองค์ความรู้ (X_4) ปัจจัยด้าน ระบบเทคโนโลยี (X_5) มีความสัมพันธ์ ทางบวกและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถนำ สร้างสมการพยากรณ์ได้ จึงคำนวณหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ คำนวณหา ความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนน ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัว ทำนายมาเขียนเป็นสมการโดยใช้คะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y}_{\text{QUALITY}} = 1.944 + .158 X_4 + .164 X_5$$

จากสมการถดถอยแสดงว่า เมื่อค่า X_4 เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ค่า y เพิ่มขึ้น .158 หน่วย โดยพบว่าคะแนนดิบจะมีค่าเท่ากับ 1.944 คะแนน กล่าวคือเมื่อค่าปัจจัยด้านระบบ องค์ความรู้ (X_4) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะส่งผลให้ค่าคะแนนดิบเพิ่มขึ้น .158 หน่วย และเมื่อปัจจัยด้านระบบเทคโนโลยี (X_5) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะส่งผลให้ค่า คะแนนดิบเพิ่มขึ้น .164 หน่วย

และสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน (Z) ได้ดังนี้

$$\hat{Z}_{\text{QUALITY}} = .211X_4 + .232X_5$$

คำสำคัญ : องค์กรแห่งการเรียนรู้, คุณภาพ ผู้เรียน

Abstract

This research aims to investigate the relationship between factors of the learning organization that affect the quality of learners. To study the factors of the learning organization affects the quality of learners and to propose the development of the learning organization that affect the quality of the learners. The sample was director, head of academic, head of quality assurance, head of school personnel in 113 school under the office of Chonburi Elementary Educational Service Area 2. The total of people were 452 which purposive sampling. The instrument was a

rating scale questionnaire consists of personal information, level of the learning organization and level of quality learners in the school. The statistics used mean, standard deviation and multiple regression analysis. The results showed that

1. The relationship between the learning organization and the quality of learners in the school under the office of Chonburi Elementary Educational Service Area 2 the independent variables of the learning organization was related to the quality of learners in the schools under the office of Chonburi Elementary Educational Service Area 2.

2. Factors of the learning organization had a linear relationship with the independent variables quality of learners in the schools under the office of Chonburi Elementary Educational Service Area 2 was statistically significant at the 0.05 level and can create a linear equation. The result of linear regression analysis can calculate the multiple correlation coefficient. The independent variables of the factors that can predict learning organization in which affecting the quality of learners are cognitive system factors (X_4) technology factors (X_5). The two variables are variables which affect the quality of learners statistically significant at the 0.05 level,

with a coefficient of determination (R Square) = 0.424 by 42.40 percent.

3. The factors of the learning organization affecting to quality of learners showed that variable factors of cognitive systems (X_4) technology factors (X_5) were correlated positively to the quality of learners are statistically significant at the 0.05 level. The prediction equation can calculate the multiple correlation coefficient, and the weight of the variables predicted scores. The researchers have taken the coefficients of the predictor is modeled using the raw score.

$$\hat{Y}_{\text{QUALITY}} = 1.944 + .158X_4 + .164X_5$$

From the prediction equation suggests that an increase of one unit on the X_4 will result in a value of y increases by 0.158 units. The raw score points is 1.944 when the cognitive system factors (X_4) increase of 1 unit the result of raw score will increase of 0.158 units and technology factors (X_5) increase of 1 unit the result of raw score will increase of 0.164 units and standard score were as follows:

$$\hat{Z}_{\text{QUALITY}} = .211X_4 + .232X_5$$

Keywords : Learning Organization, The quality of learners

บทนำ

ในปัจจุบันยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลให้สังคมโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองสังคม เทคโนโลยี รวมทั้งการศึกษาอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนผ่านจากสังคมที่ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสังคมที่มีสารสนเทศเป็นฐาน (information-based society) เป็น สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (knowledge-based society and economy) ซึ่งใช้ความรู้เป็นฐานความรู้ จึงถือเป็นปัจจัยที่จะสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน องค์ความรู้ของมนุษย์ในองค์กรหรือการมีทุนมนุษย์ (human capital) ที่เป็นแรงงานที่มีความรู้ (knowledge worker) เป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาองค์กรให้เจริญรุดหน้ารวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาในขณะที่โลกมีความเจริญ มีการเปลี่ยนแปลงและมีการแข่งขันที่สูง คือ คุณภาพของคนที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ซึ่งการพัฒนาคุณภาพของบุคคลนั้น เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความรู้และเป็นที่ยอมรับก็คือการศึกษา อีกทั้งนโยบายในการจัดการศึกษาของชาติตามจุดมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (วิระชัย คล้ายทอง, 2550) ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงวิถีคิดและวิธีการทำงานของคนและองค์กรในสังคมใหม่ให้เป็นสังคมฐานความรู้ ประชาชนสามารถคิดสร้างสรรค์ผลงานและนวัตกรรมใหม่ๆ รวมทั้งมีการถ่ายทอดและ

เชื่อมโยง ความรู้ ความสามารถของคนที่สังคมให้กว้างขวาง รวดเร็ว

ดังนั้น องค์กรทางการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศชาติอย่างยิ่ง โดยโรงเรียนเป็นองค์กรให้บริการที่ผูกพันกับเรื่องของการสอนและการเรียนรู้เป็นหลัก เป้าหมายสุดท้ายของโรงเรียนก็คือการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นในบรรดาองค์กรประเภทต่างๆ เหล่านั้น โรงเรียนจึงควรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มากกว่าองค์กรประเภทใดๆ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2548 : 5) อย่างไรก็ตาม องค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) เป็นแนวโน้มใหม่ที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างสูง ในแวดวงวิชาการและการบริหารจัดการที่มุ่งทั้งปรับเปลี่ยนและพัฒนาองค์กร โดยการเน้นที่การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยสร้างจากคนข้างในองค์กรที่อยู่กับปัญหาจะต้องเรียนรู้วิธีการแก้ไข ปัญหา เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดี ที่คุ้มค่า เรียนรู้ เป็นทีมให้ประโยชน์ทั้งบุคคล ทีม และองค์กรไปในตัว คิดทำสิ่งใหม่ แตกต่างและดีกว่าเดิม เป็นการพัฒนา เจตคติ ค่านิยม นอกเหนือจากทักษะฝีมือ และผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย แน่นนอนแนวทางการพัฒนาเช่นนี้ จะผูกโยงระบบเข้ากับปรัชญาและวิสัยทัศน์ขององค์กร โดยจะพัฒนาการเรียนรู้ได้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การเรียนรู้แบบเจียบๆ อาจให้ผลสำเร็จที่แท้จริงแก่องค์กร ได้มากกว่ามีคนมาสอนสั่ง (วิระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2544 : 4)

แนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นแนวคิดใหม่ที่นำมาใช้บริหารองค์กรที่เน้นการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ในองค์กรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา บุคลากรในองค์กรจะต้องมีความรู้ มีความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง โดยการมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง เพิ่มพูนความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งความสำคัญขององค์กรแห่งการเรียนรู้ดังกล่าว สถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่จะต้องมีการบริหารจัดการให้มีสภาพ ลักษณะและการปฏิบัติในเรื่องนั้นๆ ให้เป็นไปตามแนวทางองค์กรแห่งการเรียนรู้ และจากทัศนะของ ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001) กล่าวว่า โรงเรียนควรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มากกว่าองค์กรประเภทใดๆ ทั้งสิ้น เพราะโรงเรียนเป็นแหล่งในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้เกิดกับบุคลากรทุกระดับให้มีการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำงานร่วมกันเป็นทีม รวมถึงการปรับปรุงความคิดและการทำงาน อย่างเป็นระบบ วัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมและเครือข่ายบรรยากาศที่สนับสนุน ระบบการเอื้ออำนาจ (Empowerment) ให้แก่บุคลากรในองค์กร การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การยอมรับในความแตกต่างของบุคคล ความเท่าเทียมกัน ความมีอิสระในการตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเองการกระจายความ

รับผิดชอบ และการตัดสินใจแก้ปัญหาไปสู่ผู้ปฏิบัติ เป็นต้น

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เป็นองค์กรทางการศึกษา ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพขององค์กรให้มีความมีประสิทธิภาพ และพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จากความสำคัญ คณะผู้วิจัยมีแนวคิดและความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยของความ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 อันจะเป็นข้อมูลเพื่อให้ประจักษ์ในการสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาของไทย ทั้งสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาองค์กรทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของความ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยของความ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยของความ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

สมมติฐานของการวิจัย

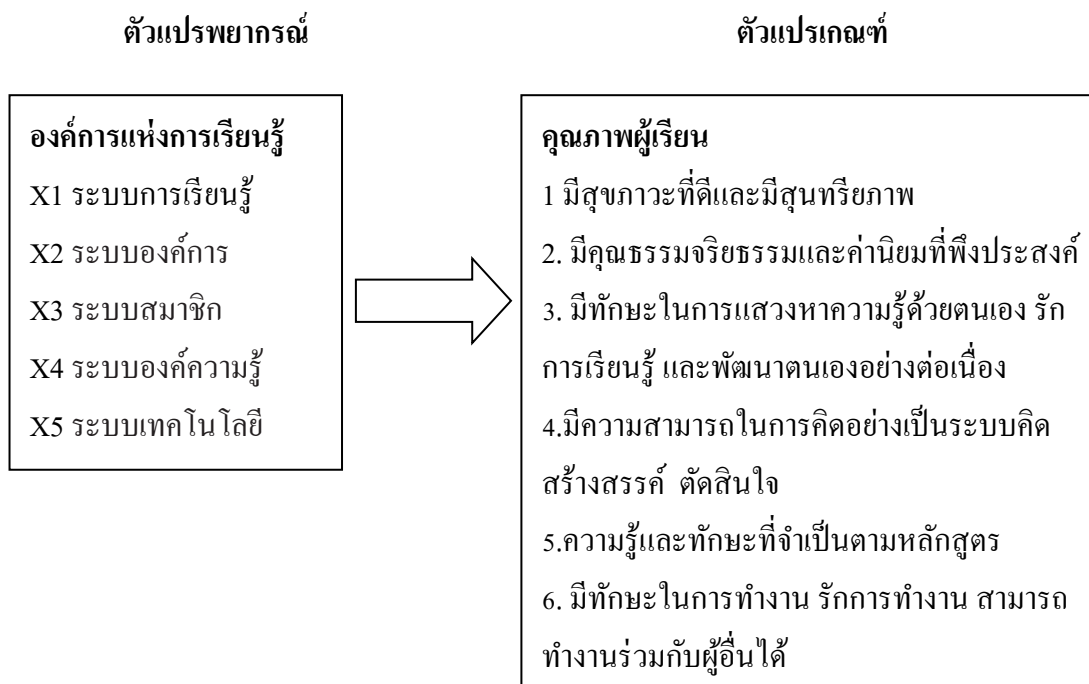
ปัจจัยของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพผู้เรียนและสามารถทำนายคุณภาพผู้เรียนได้ ทุกตัวแปร

กรอบแนวคิด

ทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ มาร์ค วอร์ดท์ และ เรโนลด์ (Marguardt & Reynolde, 1994) กล่าวว่า เป็นองค์กรที่มีบรรยากาศที่ กระตุ้นการเรียนรู้ของบุคคล และกลุ่มให้ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยใช้กระบวนการคิด วิพากษ์วิจารณ์ เพื่อความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้น มีวิธีการเรียนรู้ที่เป็นพลวัต โดยอาศัยการ เรียนรู้ การจัดการ และการใช้ความรู้เป็น เครื่องมือไปสู่ความสำเร็จ ควบคู่ไปกับการใช้

เทคโนโลยีที่ทันสมัยซึ่งประกอบด้วยระบบย่อยๆ ที่สำคัญ 5 ระบบ คือ 1) การเรียนรู้ (Learning) ซึ่งเป็นลักษณะของพลวัตการเรียนรู้ (Learning Dynamics) 2) องค์กร (Organization) ซึ่งมุ่งเน้น การกล่าวถึง การปรับเปลี่ยนองค์กร (Organization Transformation) 3) บุคคล (People) ซึ่งเป็นการกล่าวถึงการเสริมอำนาจบุคคล (People Empowerment) 4) ความรู้ (Knowledge) เป็น การจัดการความรู้ (Knowledge Management) 5) เทคโนโลยี (Technology) เป็นการปรับใช้ เทคโนโลยีในองค์กร (Technology Application) โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สำหรับการจัดการความรู้ การเรียนรู้ในองค์กรสำหรับ สมาชิกทุกระดับ และผู้เกี่ยวข้องกับองค์กรในการใช้เทคโนโลยีนั้นๆ

จากกรอบแนวคิดข้างต้น สามารถเขียนเป็นแผนภาพที่แสดงถึงกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยดังนี้



ภาพที่ 1.1 ปัจจัยความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 113 โรงเรียน รวมทั้งหมด 1,324 คน ปีการศึกษา 2555 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา หัวหน้างานบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 113 โรงเรียน รวมทั้งหมด 452 คน ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วมาสร้างเป็นประเด็นข้อคำถามความคิดเห็นออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ตามแนวคิดของ Marquardt ที่ได้อธิบายว่าความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีองค์ประกอบย่อย 5 ระบบคือ 1) ระบบการเรียนรู้ (Learning subsystem) 2) ระบบองค์กร (Organization subsystem) 3) ระบบสมาชิก (People subsystem) 4) ระบบองค์ความรู้ (Knowledge subsystem) 5) ระบบ

เทคโนโลยี (Technology subsystem) นำมาสร้างเป็นข้อคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) คือ ระดับการปฏิบัติมากที่สุด ระดับการปฏิบัติมาก ระดับการปฏิบัติปานกลาง ระดับการปฏิบัติน้อยและระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด จำนวน 41 ข้อ

ตอนที่ 3 ระดับความสำเร็จของสถานศึกษาในด้านคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรและมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตมาสร้างเป็นข้อคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) คือ ระดับคุณภาพมากที่สุด ระดับคุณภาพมาก ระดับคุณภาพปานกลาง ระดับคุณภาพน้อยและระดับคุณภาพน้อยที่สุด จำนวน 26 ข้อ ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.918

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแต่ละโรงเรียนได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน

113 โรงเรียน จากนั้นทำการตรวจสอบแบบสอบถามโดยคัดฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออกไป จนกระทั่งได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 430 ชุด จากที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 452 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.13

สรุปผลการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 เป็นดังนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2

	Y คุณภาพผู้เรียน	X ₁ ระบบการเรียนรู้	X ₂ ระบบองค์กร	X ₃ ระบบสมาชิก	X ₄ ระบบองค์ความรู้	X ₅ ระบบเทคโนโลยี
Y คุณภาพผู้เรียน	1.000					
X ₁ ระบบการเรียนรู้	.882**	1.000				
X ₂ ระบบองค์กร	.852**	.882**	1.000			
X ₃ ระบบสมาชิก	.835**	.842**	.832**	1.000		
X ₄ ระบบองค์ความรู้	.665**	.686**	.679**	.678**	1.000	
X ₅ ระบบเทคโนโลยี	.582**	.596**	.592**	.603**	.565**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ตัวแปรอิสระของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2

2. ปัจจัยของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่มีต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2

2.1 ปัจจัยของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณปัจจัยของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
Regression	35.992	5	7.198	65.836*	.000 ^a
Residual	48.874	447	.109		
Total	84.865	452			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับกลุ่ม ตัวแปร

อิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถสร้างสมการทำนายเชิงเส้นตรงได้ ซึ่งจากการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณสามารถคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณได้

ตารางที่ 3 ปัจจัยของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

ตัวแปร	B	SE	t	Beta	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	1.944	.121	16.125		.000
X ₁ ระบบการเรียนรู้	.047	.063	.737	.062	.462
X ₂ ระบบองค์การ	.076	.070	1.083	.101	.279
X ₃ ระบบสมาชิก	.084	.060	1.389	.117	.166
X ₄ ระบบองค์ความรู้	.158	.056	2.815*	.211	.005
X ₅ ระบบเทคโนโลยี	.164	.037	4.488*	.232	.000

R = 0.651 Adjusted R Square = 0.418
 R² = 0.424 SE = 0.331

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระที่สามารถทำนายปัจจัยของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพ

ผู้เรียนคือ ปัจจัยด้านระบบองค์ความรู้ (X₄) ปัจจัยด้านระบบเทคโนโลยี (X₅) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรนี้ ส่งผลต่อส่งผลต่อคุณภาพ

ผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) = 0.424 โดยรวมได้ร้อยละ 42.40

3. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์หรือปัจจัยแต่ละด้านของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนนั้นปรากฏว่า ตัวแปรปัจจัยด้านระบบองค์ความรู้ (X_4) ปัจจัยด้านระบบเทคโนโลยี (X_5) มีความสัมพันธ์ทางบวกและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถนำสร้างสมการพยากรณ์ได้ จึงคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ คำนวณน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนน ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวทำนายมาเขียนเป็นสมการโดยใช้คะแนนดิบดังนี้

$$\hat{Y}_{\text{QUALITY}} = 1.944 + .158X_4 + .164X_5$$

จากสมการถดถอยแสดงว่า เมื่อค่า X_4 เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ค่า y เพิ่มขึ้น .158 หน่วย โดยพบว่าคะแนนดิบจะมีค่าเท่ากับ 1.944 คะแนน กล่าวคือเมื่อค่าปัจจัยด้านระบบองค์ความรู้ (X_4) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะส่งผลให้ค่าคะแนนดิบเพิ่มขึ้น .158 หน่วย และเมื่อปัจจัยด้านระบบเทคโนโลยี (X_5) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะส่งผลให้ค่าคะแนนดิบเพิ่มขึ้น .164 หน่วย

และสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน (Z) ได้ดังนี้

$$\hat{Z}_{\text{QUALITY}} = .211X_4 + .232X_5$$

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วิเคราะห์ปัจจัยของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ตัวแปรอิสระที่สามารถทำนายปัจจัยของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนคือ ปัจจัยด้านระบบองค์ความรู้ (X_4) ปัจจัยด้านระบบเทคโนโลยี (X_5) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรนี้ส่งผลต่อส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) = 0.424 โดยรวม ได้ร้อยละ 42.40 จากผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์หรือปัจจัยแต่ละด้านของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนนั้นปรากฏว่า ตัวแปรปัจจัยด้านระบบองค์ความรู้ (X_4) ปัจจัยด้านระบบเทคโนโลยี (X_5) มีความสัมพันธ์ทางบวกและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถนำสร้างสมการพยากรณ์ได้ จึงคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ คำนวณน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนน ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวทำนายมาเขียนเป็นสมการโดยใช้คะแนนดิบดังนี้

$$\hat{Y}_{\text{QUALITY}} = 1.944 + .158 X_4 + .164 X_5$$

จากสมการถดถอยแสดงว่า เมื่อค่า X_4 เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ค่า y เพิ่มขึ้น .158 หน่วย โดยพบว่าคะแนนดิบจะมีค่าเท่ากับ

1.944 คะแนน กล่าวคือเมื่อค่าปัจจัยด้านระบบองค์ความรู้ (X_4) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะส่งผลให้ค่าคะแนนดิบเพิ่มขึ้น .158 หน่วย และเมื่อปัจจัยด้านระบบเทคโนโลยี (X_5) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะส่งผลให้ค่าคะแนนดิบเพิ่มขึ้น .164 หน่วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิโรจน์ สารรัตนะ และอัญชลี สารรัตนะ (2545) ได้ศึกษาวิจัยปัจจัยทางการบริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9 พบว่า การศึกษาสมการพยากรณ์ที่เหมาะสมโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยทางการบริหารทั้ง 10 ปัจจัยประกอบด้วย 1) การพัฒนาการเป็นองค์กรวิชาชีพ 2) การจูงใจเชิงสร้างสรรค์ 3) การสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศองค์กรเชิงสร้างสรรค์ 4) การบริหารหลักสูตรและการสอน 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 6) การพัฒนาการบริหารตนเองและการติดต่อสื่อสาร 7) การเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง 8) การบริหารการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม 9) การพัฒนาความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน 10) การตัดสินใจรวมและมีวิสัยทัศน์ร่วม ส่วนในด้านการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหาร ซึ่งทั้ง 10 ปัจจัย มีความสัมพันธ์ระหว่างกันอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและต่างมีความสัมพันธ์ในทางบวกทุกตัวต่างรวมกันพยากรณ์ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ถึงร้อยละ 46.30 และพบว่า มี 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่ง

การเรียนรู้ได้อย่างมี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบร์เรียร์มาร์ และ เบร์ดีช (Bierema and Berdish, 1999) ว่า การเรียนรู้ในองค์กร ทั้งการเรียนรู้ในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร ย่อมส่งผลต่อองค์กรใหญ่ และชุมชน นอกจากนั้นยังส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นลักษณะ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยกรอบการวิจัยในครั้งนี้ยึดแนวคิดทฤษฎีของมาร์ควอดท์ (Marquardt, 1996) ที่กล่าวว่าความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ในองค์กร 2) องค์ประกอบด้านองค์กร 3) องค์ประกอบหลักด้านเสริมสร้างการมอบอำนาจบุคคล 4) องค์ประกอบหลักด้านการจัดการความรู้ และ 5) องค์ประกอบหลักด้านเทคโนโลยี สอดคล้องกับแนวคิดของเก็พฮาร์ท มาร์สิก และ บิวเรน (Gephart, Marsick, & Buren, 1997) ที่ว่าโครงสร้างองค์กร วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่เหมาะสม วัฒนธรรมองค์กร และการใช้เทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่สนับสนุนพัฒนาบุคลากรให้เกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ผลการวิจัยของรีซ (Reece, 2004) ยังพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยในออสเตรเลีย ได้แก่ ภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ วัฒนธรรมองค์กรการบริหารทรัพยากรบุคคล บทบาทในสังคม การเข้าถึงข้อมูลความรู้ แหล่งข้อมูลความรู้ นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศและการเข้าถึงได้

ทั่วโลก เช่นเดียวกับผลการวิจัยของวรวรรณ วาณิชเจริญชัย (2548) ที่พบว่าองค์ประกอบของระบบการสร้างความรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้เป็นทีมประกอบด้วย วัฒนธรรมองค์การ ภาวะผู้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ ทีม และการประเมินผลและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร ปัญญา (2553) ว่า องค์การที่มีการเรียนรู้ตลอดเวลานั้นเป็นกระบวนการ ที่มีลักษณะเคลื่อนไหว และบุคลากรในองค์กรต้องเสาะแสวงหาความรู้มาแบ่งปัน และเผยแพร่ซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้การจัดระบบดำเนินการ ในองค์กรที่ทำให้บุคลากรสามารถเข้าไปมีส่วนร่วม ในการแบ่งปันความคิด ข่าวสาร ข้อมูล การเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน ทำให้บุคลากรทุกระดับสามารถร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ด้วยการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง และกรณีศึกษาเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการแบ่งปัน การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยของความ เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2 เกิดภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ที่ตัวแปรในการวิจัยที่เป็นตัวแปรต้นหลายตัวมีความสัมพันธ์กันสูง และมีผลต่อการวิเคราะห์หาค่าคล้อยทำให้ผลการวิเคราะห์มีความคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาและทำการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้โดยเพิ่มตัวแปรในด้านการทำงานมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

2.3 ควรทำการศึกษาความเป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตาม ธรรมชาติของผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา และชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

บรรณานุกรม

- วรวรรณ วาณิชย์เจริญชัย. (2548). การพัฒนาระบบการสร้างความรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้เป็นทีม สำหรับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2548). การบริการสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิโรจน์ สารรัตนะ และ อัญชลี สารรัตนะ. (2545). ปัจจัยทางการบริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ : ข้อเสนอผลการวิจัยเพื่อการพัฒนาและการวิพากษ์. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- วีระชัย คล้ายทอง. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพมหานคร: ก.พล (1996).
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2544). การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท
- อัมพร ปัญญา. (2553). การพัฒนารูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. คุณวุฒิบัณฑิตปรัชญา คุณวุฒิบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Bierema, L. L., & Berdish, D. M. (1999). *Creating a learning organization: A case study of outcomes and lesson learned*. Performance Improvement, 38(4), 36-41.
- Gephart, M., Marsick V., & Buren M. (1997). **Finding Common and Uncommon Ground among Learning Organization Model**. In proceeding of the Fourth Annual Conference of the Academy of Human Resource Development (p. 38). LA: Academy.
- Hoy, W.K & C.G. Miskel. (2001). **Educational administration : Theory, research, and practice**. (6 th ed.). New York : McGraw-Hill.
- Marquardt, M. J. and Reynolds, A. (1994). **The Global Learning Organization**. NewYork: IRWIN.
- Maquardt, M. J. (1996). **Building the Learning Organization**. New York: McGraw-Hill.
- Reece, P. D. (2004). **Universities as Learning Organizations : How can Australian Universities become Learning Organization?**. Unpublished Doctoral's Dissertation, Murdoch University.
- Senge, P.M. (1990). **The fifth discipline : The art and practice of the learning organization**. New York : Doubleday.